

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 456/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom, Tomášikova 50/D, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9Up/1578/2024 z 5. novembra 2024 v spojení s uznesením sp. zn. 9Up/1578/2024 z 9. júna 2025 a im predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9Up/1578/2024 z 9. júna 2025 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9Up/1578/2024 z 9. júna 2025 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Banská Bystrica **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **523,63 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 8. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje uznesenie okresného súdu sp. zn. 9Up/1578/2024 z 9. júna 2025 zrušiť a priznať jej trovy konania vo výške 523,63 eur.

2. Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 456/2025 z 26. augusta 2025 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd v upomínacom konaní žalobcu Slovenskej konsolidačnej, a.s., proti sťažovateľke ako žalovanej o zaplatenie 3 510 eur vydal platobný rozkaz, ktorým sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu.

4. Žalobca sa domáhal vydania platobného rozkazu z titulu vrátenia príspevkov, ktoré boli sťažovateľke ako SZČO poskytnuté Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava (ďalej len „úrad“) v období od 3/2020 do 9/2020 na základe dohody č. 20/01/54E/1313 o poskytnutí finančného príspevku v rámci projektu „Prvá pomoc“ – opatrenie č. 2 podľa § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uzatvorenej 6. mája 2020 medzi úradom a sťažovateľkou.

5. Sťažovateľka podala proti platobnému rozkazu odpor, ktorý bol uznesením sp. zn. 9Up/1578/2024 z 5. novembra 2024 vydaným vyšším súdnym úradníkom odmietnutý podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“), teda ako odpor podaný bez vecného odôvodnenia (v kontexte takej požiadavky podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní).

6. Sťažovateľka následne doručila okresnému súdu sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí odporu, v ktorej uviedla, že nesúhlasí s vydaným rozhodnutím, a zdôraznila, že v sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy.

7. Okresný súd napadnutým rozhodnutím sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu zamietol.

8. Sťažovateľka zastáva názor, že v sťažnosti uviedla konkrétne okolnosti – uzatvorenie prevádzky počas pandémie COVID-19, výpadok príjmov a schválenie príspevkov z projektu „Prvá pomoc“, ktorými sa okresný súd dostatočne vecne nezaoberal, teda nedošlo k preskúmaniu zákonnosti alebo právneho základu nároku. Odpor po vecnej stránke vyložil „zužujúco“ a v rozpore s gramatickým výkladom, čím zúžil obsah a gramatický výklad jeho odôvodnenia.

9. Sťažovateľka odpor náležite odôvodnila, namietala neopodstatnenosť uloženej povinnosti (jej dôvod alebo výšku) a splnila zákonné povinnosti, a preto nie je zrejmé, na základe akých skutočností okresný súd dospel k posúdeniu, že sťažovateľka nesplnila vecné náležitosti odôvodnenia odporu. Sťažovateľka preto považuje napadnuté rozhodnutie a postup okresného súdu v danej veci za protizákonné a arbitrárne.

10. Napadnutým rozhodnutím bola sťažovateľke fakticky odopretá možnosť na riadny súdny proces, čím došlo k porušeniu jej základných práv.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

11. Okresný súd k sťažnosti uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že okresný súd sa zaoberal otázkou vecného odôvodnenia odporu, teda či bol odpor sťažovateľky vecne odôvodnený, pričom dospel k záveru, že neuviedla také skutočnosti, z ktorých možno dôvodiť, že nárok žalobcu na zaplatenie istiny 3 510,00 eur nevznikol alebo vznikol v inej výške. Podaním odporu a následne sťažnosti sťažovateľka nepoprela dôvody ani výšku žalovanej sumy, nepoprela nárok žalobcu tak v rovine skutkovej, ako ani právnej, v podstate len vysvetlila okolnosti vzniku žalobcom uplatnenej pohľadávky.

12. Súd je toho názoru, že na vecné odôvodnenie odporu nemožno použiť akékoľvek tvrdenia. Zmyslom vecného odôvodnenia odporu proti platobnému rozkazu je tak kvalifikovaná obrana žalovaného, ktorý má v odpore uviesť také relevantné skutočnosti a také dôkazné návrhy, aby na nich mohol súd založiť svoj procesný postup. Vecným odôvodnením odporu treba rozumieť odôvodnenie riadne, vo veci samej, teda so splnením si povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, z čoho v danom prípade vyplýva, že žalovaná, hoci mala možnosť preukázať svoje tvrdenia, neurobila tak. V tejto súvislosti tunajší súd poukazuje príkladom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Ndob/44/2024 z 30. decembra 2024.

13. Zo samotnej koncepcie zákona o upomínacom konaní možno vyvodiť, že jedine súd v upomínacom konaní môže rozhodnúť o odpore podanom bez vecného odôvodnenia [§ 12 ods. 1 písm. d) zákona o upomínacom konaní], pričom posudzovanie vecného odôvodnenia odporu je vždy náležitou súčasťou posúdenia konkrétneho vyššieho súdneho úradníka (pri rozhodovaní o podanom odpore žalovaného, resp. konajúceho sudcu v rámci rozhodovania o sťažnosti žalovaného proti uzneseniu o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu) v konkrétnom prípade, ktoré sa však môže líšiť.

14. Vzhľadom na už uvedené okresný súd považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľky za nedôvodnú.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

15. Zúčastnená osoba, ktorou je Slovenská konsolidačná, a.s., možnosť vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti nevyužila.

II.3. Replika sťažovateľky:

16. Sťažovateľka sa k stanovisku okresného súdu nevyjadřila.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu, ktoré sťažovateľka videla v nedostatočne zistenom skutkovom stave a nesprávnej aplikácii právnej normy, ktoré viedli k ukončeniu upomínacieho konania z procesných dôvodov, a tým jej okresný súd zabránil

uplatňovať všetky procesné oprávnenia v riadnom súdnom konaní. Z vecnej sťažostnej argumentácie vyplýva, že sťažovateľka nesúhlasí s vyhodnotením skutkového stavu okresným súdom a je presvedčená, že preukázala splnenie všetkých procesných požiadaviek kladených zákonom na obsah a odôvodnenie podaného odporu. Sťažovateľka tiež zdôrazňuje, že podľa § 245 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) je prípustné v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o odmietnutí odporu uvádzať novoty.

18. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

19. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

20. Vo vzťahu k upomínaciemu konaniu je potrebné osobitne pripomenúť, že ide o konanie prísne formalizované so stanovenými konkrétnymi obsahovými náležitosťami podaní a prebiehajúce formulárovým spôsobom, čo sleduje účel jeho kreovania, a tým je rýchlosť konania o jednoduchých finančných pohľadávkach. Nesplnenie predpísaných náležitostí má prísne zákonné následky v podobe povinnosti odmietnuť odpor na strane súdu.

21. Otázkou podstatnou pre rozhodnutie v tejto veci bola otázka, akým spôsobom sa okresný súd vysporiadal v napadnutom uznesení s námietkou nesplnenia zákonných podmienok na odmietnutie odporu „bez vecného odôvodnenia“. Táto otázka nadobúda svoju relevantnosť o to viac, že v tomto prípade bol nárok žalobcu uplatnený v tzv. zjednodušenom konaní, v rámci ktorého sa pred vydaním rozhodnutia nezisťuje úplný skutkový stav, ale len splnenie procesných podmienok.

22. Posudzovanie splnenia zákonom predpísaných náležitostí odporu je vecou posúdenia zákonnosti, teda prináleží v prvom rade všeobecnému súdu. Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd. Úloha ústavného súdu sa preto v zásade obmedzuje na posúdenie, či odôvodnenie napadnutého uznesenia o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí odporu má riadne a presvedčivé odôvodnenie, ktoré zodpovedá obsahu základného práva na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

23. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, že sťažovateľka v odpore proti platobnému rozkazu a rovnako aj v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka argumentovala tým, že o príspevok z projektu „Prvá pomoc“ požiadala z dôvodu mimoriadnej situácie súvisiacej s pandemiou, v čase podpísania dohody bola bez práce a príjmu, nebola si vedomá žiadneho pochybenia. V prvej a druhej vlně pandémie nebolo jasné, do ktorej kategórie patrí, naďalej posielala príslušnému úradu výkazy a následne pozastavila svoju živnosť. Uvedené skutočnosti vyhodnotil okresný súd ako nedostatočné pre zrušenie platobného rozkazu, keďže sťažovateľka

nepoprela dôvod alebo výšku uplatnenej pohľadávky (body 16 a 17 odôvodnenia). Tiež konštatoval, že neuznanie nároku v celom rozsahu, resp. nesúhlas s výškou uplatňovaného nároku nie sú dôvodom, aby jej súd neuložil povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu (bod 14 odôvodnenia).

24. V sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka však sťažovateľka v súlade s § 245 CSP doplnila (bod 5 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), že okrem projektu „Prvá pomoc“ sa v relevantnom čase zavádzala pre fyzické osoby aj tzv. SOS dotácia, o ktorú mohol požiadať aj žiadateľ, ktorý nemal zaplatené dane a odvody. V prípade sťažovateľky nebolo jasné, do ktorej skupiny patrí. Sťažovateľka požiadala aj o vyplatenie SOS dávok. Na jej telefonáty a maily v čase núdzového stavu na príslušnom úrade nik nereagoval. V závere sťažnosti výslovne uviedla, že peňažný nárok uvedený v platobnom rozkaze neuznáva v celom rozsahu.

25. Okresný súd v napadnutom uznesení (aj vo vyjadrení k sťažnosti) dôvodil, že sťažovateľka nepoprela uplatnený nárok relevantným spôsobom, teda absentuje vecné odôvodnenie odporu proti platobnému rozkazu, ako aj odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, čo je nevyhnutnou podmienkou na zrušenie vydaného platobného rozkazu vyplývajúcou aj z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (sp. zn. 3Obo/403/1998, sp. zn. 1Ndob/2/2021), ktorý konštatoval, že odporca musí namietat' opodstatnenosť uloženej povinnosti (jej dôvod alebo výšku).

26. Okresný súd napadnutým rozhodnutím v neprospech sťažovateľky tak definitívne vyriešil otázku, že odpor sťažovateľky je vecne neodôvodnený podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, a preto bol dôvod na vydanie uznesenia o odmietnutí odporu podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona o upomínacom konaní. Uvedený postup okresného súdu znamená, že dotknutý spor je v súčasnosti skončený platobným rozkazom, súdne konanie nepokračuje, a teda nárok žalobcu nie je konfrontovaný s prostriedkami procesnej obrany sťažovateľky.

27. Ústavný súd konštatuje, že zákonné podmienky na odmietnutie odporu z dôvodu nedostatku jeho vecného odôvodnenia okresný súd preskúmal a vyhodnotil excesívne, nezohľadňujúc dostatočne okolnosť, že pri posudzovaní splnenia podmienok podania odporu v zmysle § 11 ods. 1 a 2 zákona o upomínacom konaní je potrebné preferovať materiálne poňatie ochrany legitímnych práv sporových strán a ústavne konformný výklad tu aplikovaných noriem procesného práva, predovšetkým za situácie, ak žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku ani zákon o upomínacom konaní neuvádzajú, čo konkrétne má obsahovať vecne odôvodnený odpor. Nejde pritom o posúdenie skutkovej a právnej opodstatnenosti oponentúry proti uplatnenému nároku, to je vecou následného súdneho konania v štandardnej (neskrátenej) procesnej forme. Ak odpor uplatnenému nároku vzdoruje a uvádza konkrétne dôvody takého nesúhlasu (zavŕšené tak, ako to je uvedené v odseku 24 tohto odôvodnenia, teda nad rámec výlučne popisu, ako k poskytnutiu príspevku došlo), nemôže byť tento procesný prejav vôle hodnotený inak ako „vecné“ odôvodnenie odporu zakladajúce právo na prístup k súdu v následnom konaní, aj keď sa vyšší súdny úradník alebo sudca v upomínacom konaní domnievajú, že dôvody odporu neobstoja. Nesmie byť teda znemožnené meritórne rozhodovanie v neskrátenom súdnom konaní, ktoré má inú povahu než odmietnutie odporu z formálnych dôvodov podľa § 12 ods. 1 zákona o upomínacom konaní a uplatnenie opravných prostriedkov proti rozhodnutiu vo veci samej. Inými slovami a zjednodušene, vecné odôvodnenie odporu nemožno ignorovať ako neexistujúce len preto, lebo sa vyhodnotí ako neopodstatnené, keďže to prekračuje rámec procesných možností skráteného konania.

28. Okresný súd tak napadnutým uznesením ústavne neudržateľne odôvodnil, prečo považoval sťažnosťou napadnuté uznesenie o odmietnutí odporu za vecne správne napriek sťažnostnej argumentácii sťažovateľky. Námietka sťažovateľky, že odmietnutím jej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, v ktorej výslovne uviedla, že uplatnený nárok žalobcu neuznáva v celom rozsahu, čo dostatočne odôvodnila, no napriek tomu okresný súd platobný rozkaz nezrušil, čím jej bola odňatá možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v riadnom súdnom konaní, je preto dôvodná a ústavne relevantná.

29. Vychádzajúc z toho, čo bolo uvedené, sa ústavný súd v tejto veci obmedzuje len na konštatovanie ústavne konformného výkladu zákona smerujúceho k poskytnutiu súdnej ochrany v prospech sťažovateľky, ktorá má za daných okolností právo na prejednanie svojej záležitosti v riadnom súdnom konaní, teda bez konkrétneho vyslovenia právneho názoru ústavného súdu na vecné posúdenie žalobcom uplatneného nároku a skutkovú či právnu relevantnosť uplatnených námietok sťažovateľky, také posúdenie bude prináležať príslušnému všeobecnému súdu v riadnom súdnom konaní.

30. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresný súd nenáležitým a ústavneprávnym neakceptovateľným spôsobom posúdil nesplnenie zákonnej podmienky na odmietnutie odporu sťažovateľky z dôvodu nedostatku jeho vecného odôvodnenia, čím došlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

31. Keďže ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením sudcu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bolo potrebné podľa § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhodnúť aj o zrušení napadnutého uznesenia sudcu a v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľky aj vrátiť vec v zmysle § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde okresnému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Okresný súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze, a teda bude povinný o jej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka opätovne rozhodnúť a poskytnúť tak ochranu označeným právam sťažovateľky.

IV. Trovy konania

32. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 523,63 eur. Pokiaľ ide o priznanú výšku nároku, bol viazaný návrhom sťažovateľky, inak by jej patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 949,17 eur.

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu).

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu